

φυλλαδίω. Φρονοῦντες δὲ ὅτι ἡ αἰμίλλα τρέφει τὰς προτοχὴν ἐπὶ τῆς προόδου καὶ τῆς ὠρελείας τῆς ἀξιο-
τέχνας, παριδέχθημεν ἐπίτηδες καὶ τινων ἄλλων νέων λόγου ταύτης τέχνης ἐν Ἑλλάδι, καὶ ὅτι ἴσως θέλει
τεχνιτῶν ξυλογραφήματα, οἷον τὸ τοῦ Κροκοδείλου, εἴτε φ. ο. τίς, εἴτε ὑπὸ τῶν οἷς ταῦτα μέμνηται, εἴτε

χαρτῶν ὑπὸ Γ. Γεωργιάδου, καὶ τοῦ Ὄρρερ ὑπὸ ὑπὸ ἄλλων φιλογενῶν, περὶ τῆς ἐν Εὐρώπῃ τελειοποι-
Γ. Παναγιωτάκη, ὅπως καταδείξωμεν τὴν σχετικὴν ἡρώς τῶν δοκιμωτέρων καὶ ἐκ τῶν ποσάυτα ὑπε-
ἐκάστου πρόδον, καὶ διαγείρωμεν διὰ τῆς δημοσιό σχομένων τούτων νέων.

—=0=—

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Ἀνέκδοτον Νεαπολιτικόν.

Παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν
ἐκ Νεαπόλεως εἰς Σάλερνον, ἐξ
ἀριστερῶν, κεῖνται ἐρείπια ὡ-
ραίας ἐπαύλιδος. Οἱ κῆποι, ὑ-
ποβασταζόμενοι ἀπὸ ἀψίδας τῶν
ὁποίων οἱ τοῖχοι σώζονται καὶ
σήμερον, συγκατανοοῦσι διὰ κλι-
μάκων πλατυτάτων, ἐπὶ δὲ τοῦ
ὑψηλοτέρου μέρους αὐτῶν ἀνα-
πηδῶσι κρουνοὶ ὕδατος διαυ-
γοῦς, οἵτινες, καταπίπτοντες ὡς
καταβράχται, φθάνουσιν εἰς τὴν

τήτος τὴν φιλοτιμίαν αὐτῶν. Πρὸς
τὴν αὐτὴν σκοπὸν ἐκδίδομεν καὶ
σήμερον τέσσαρας εἰκόνας νέων ξυ-
λογράφων Ἑλλήνων, χαραχθεῖσας
τῇ μὲν εἰκονίζουσιν τὴν ἐν τῇ
ἐσδομάδι ταύτῃ ἑορταζομένην ἀ-
γίαν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν
καὶ τὴν παριστῶσαν τὸν Εὐαγ-
γελισμόν, ὑπὸ Γ. Γραμμαντάου,
τὴν δὲ τοῦ ἵππου καὶ τοῦ ἵπποκό-
μου ὑπὸ Ἡλίου Μελαχούρη, καὶ τὴν
τοῦ Γαλλικοῦ ἀλέκτορος ὑπὸ Β. Βου-
λίχη. Τὴν αὐτὴν δὲ δικαιοσύνην
θέλομεν ἀποδώσει διὰ τῶν ἐπο-
μένων φύλλων καὶ πρὸς ἄλλους
τῶν ὁμοτέχνων αὐτῶν, ἐπ' ἐλ-
πίδι ὅτι θέλει προσκληθῇ ἡ κοινὴ

κοιλάδα, και κυλίσονται εντός χλόης δροσερωτάτης· Ἡ διάταξις τοῦ ρείθρου τούτου εἶναι τοσοῦτω προσφυής, ὥστε νομίζει τις ὅτι χεὶρ ἀνθρώπου δὲ ὑπεβήθησεν τὴν φύσιν. Καὶ ὁμοίως οἱ χωρικοὶ βεβαιοῦσιν ὅτι τὰ ὕδατα ταῦτα ἔρχονται δι' ὑπογείων ὑδρογωγῶν ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, καὶ ὅτι ἄλλοτε ἴρρεον διὰ κρήνης μαρμαρίνης περιστολισμένης με ἀγάλματα.

Ἡ περικαλλὴς αὕτη ἑπαιλὶς, ἥς τινος καὶ τὰ εἰρήσια αὐτὰ εἶναι τοσοῦτω μεγαλοπρεπῆ, ἀνῆκε παλαι εἰς τὴν οἰκογένειαν Βελλόκου, ὃ δὲ τελευταῖος γόνος αὐτῆς, ὀνομαστός διὰ τὸ θξιέρᾶστον τοῦ χαρακτῆρος, τὸ φιλόκομφόν τῆς διχθέσεως, καὶ τὸ προτηνὲς καὶ φιλόφρον τῆς τυμπεριότητος, κατώκει ἐκεῖ συνήθως. Νέος ἔτι, εἶχεν ἐπισκερθεῖ τὰς γνωστοτέρας χώρας τῆς Εὐρώπης, ἥσθάνετο δὲ

προτίμησιν διὰ τὴν Ἀγγλίαν, καὶ διὰ τοῦτο διέτριψε ποῦν καιρὸν ἐν Λονδίῳ, συνοικειωθεὶς μετὰ πολλῶν μελῶν τῆς Βρετανικῆς ἀριστοκρατίας.

Ὅθεν, ὁσάκις περιηγήθη τις Ἀγγλος περιέρχετο τὴν Ἰταλίαν, ἦτο δέβαιος ὅτι θὰ τύχῃ σπανίας ὑποδογῆς παρὰ τῷ Κυρίῳ Βελλόκῳ. Ἐὰν δὲ, μετὰ τῶν ξένων, εὕρισκοντο καὶ φίλοι ἀρχαῖοι τοῦ κόμηντος, τότε αἱ περιποτήσεις του δὲν εἶχον ὄρια· τοὺς ἐλάτρευεν ὥς τ' ἀρχαῖα ἀγάλματα τῆς Νεαπόλεως, καὶ ἐπεσκέπτετο μετ' αὐτῶν τὸ Βετούβιον, τὴν Πομπηίαν, καὶ τὸ Ἡράκλειον.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, καθ' ἣν ἐπέτρεψεν ἐκ Σικελίας μετὰ τινος κυρίας, ἤστικος τὸ μὲν κάλλος ἦτο αὐράνιον, τὸ δὲ γένος ἔξοχον, καὶ τὴν ὁποίαν εἶ-

νυμφευθῇ πρὸ ὀλίγων μηνῶν, συνοδία Ἀγγλων ἐφθασεν εἰς Bellavista τοιοῦτο ἦτο τὸ ὄνομα τῆς ἐπαύλιδος τοῦ κόμητος Βελλόκου. Μεταξὺ τῶν ξένων ἦσαν καὶ πολλοὶ φίλοι του, τοὺς ὁποίους ἐδέχθη ἀσμένως, καὶ δὲν ἀρῆκε νὰ ἀναχωρήσῃ μέχρι τῆς ἐσπέρας, ὅτε εἶχε τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ εὕρισκε καταλύματα εἰς παρακείμενον μοναστήριον· ἀλλ' ὅταν τὴν νύκτα ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐκεῖ, δὲν εὔρε καμμίαν θέσιν κενὴν, διότι εἶχον παραχωρηθῇ εἰς ἄλλους ὁδοιπόρους. Ὁ κόμης, λυπηθεὶς διὰ τὴν ἀποτυχίαν, ἀπεφάσισε νὰ συνοδεύσῃ τοὺς φίλους του μέχρι Νεαπόλεως, καὶ ἐστειλὲ τὸν ὑπηρετὴν του Φραγκίσκον νὰ εἰσποικήσῃ τὴν κόμησσαν περὶ τοῦ συμβεβηκότος, ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ἐβιάζετο νὰ μείνῃ μακρὰν αὐτῆς ἕως τῆς ἐπιούσης.

Ἦτο σχεδὸν μεσονύκτιον ὅτε ὁ Φραγκίσκος ἐφθασεν εἰς τὴν ἐπαυλιν. Οἱ ὑπηρεταὶ ἐκοιμῶντο τότε βαθέως, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν διὰ τινος μικροῦ παραθύρου.

Κατὰ σύμπτωσιν πολλὰ περίεργον, ὁ ὕπνος εἶχε κατακυριεύσει καὶ Σικελόν τινα ζωγράφον, ὅστις πρὸ πολλοῦ κατεγίνετο εἰς τὸ νὰ ζωγραφῇ τὰ δωμάτια τῆς οἰκίας, καὶ συνείθιζε νὰ μὴ κοιμᾶται τὴν νύκτα. Οἱ ὑπηρεταὶ ἠπόρουσαν πῶς ἄνθρωπος προδεηκῶς τὴν ἡλικίαν καὶ κράσεως ἐπισηφαλοῦς, ἠγρύπνει ὁλοκλήρου νύκτας παρατηρῶν τὰς σκιὰς, καὶ τὸ φῶς τῆς σελήνης.

Πολὺ πρὸ τῆς αὐγῆς, ἡ γραῖα Ἀγάθη, τροφὸς καὶ φίλη ἐπιστήθιος τῆς κόμησσης, ἐξυπνίσθη ἀπὸ τὸν κρότον βημάτων ἀνθρώπου εἰσελθόντος ὀρμητικῶς εἰς τὸν κοιτῶνά της. Ἀνασηκωθείσα εἶδε τὴν κυρίαν της, ὠχρὰν, ἡμίγυμνον, μὲ κόμην λυτὴν, καὶ κρατοῦσαν λύχνον· τὰ μέλη της συνετάρχυσσοντο σπασμωδῶς ὥς ἂν εἶχε κάμει τρομερὰν τινὰ ἀνακάλυψιν.

Ἡ Ἀγάθη, ἀπολιθωθείσα καὶ τρέμουσα, τὴν ἠτένιζε χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ προφέρῃ λέξιν.

«Φοβοῦμαι, φοβοῦμαι, ἀνέκραξεν ἡ κόμησσα ἀγωνιῶσα... Ἡ ἐντροπὴ δὲν μὲ ἀφίνει νὰ θυμλήσω. Ἐρυθρίω ὡς ἄλλη κακοῦργος, καὶ ὡς τόσον δὲν εἶμαι ἐνοχος· μήπως ὀνειρεύωμαι; ὦ Θεέ μου! σῶτέ με ἀπὸ τὸ ὄνειρον τὸ ὁποῖον μὲ βατανίζει!...»

Ἡ Ἀγάθη, τρέμουσα ὁλόκληρος, ἐνδύεται διὰ νὰ καλέσῃ τοὺς ὑπηρετάς. Φθάσασα δὲ εἰς τὴν μεγάλην κλίμακα, βλέπει τὸν Φραγκίσκον ἱστάμενον.

— Τί κάμνει ἡ κόμησσα; ἠρώτησεν ἀποτόμως.

Ἡ πιστὴ Ἀγάθη, μὴ παρατηρήσασα ἐν τῇ τότε ταραχῇ της τὴν αὐθάδειαν τοῦ ὑπηρετοῦ, ἀπεκρίθη ὅτι ἡ κυρία του ἦτο κατατεταραγμένη ἐξ αἰτίας τῆς ἀπουσίας τοῦ κόμητος. «Ἀλλὰ ποῦ εἶναι ὁ κόμης;» ἠρώτησεν.

— Εἰς Νεάπολιν, ἀπεκρίθη ὁ Φραγκίσκος, μὲ τοὺς φίλους του, καὶ μ' ἐστειλε νὰ εἰσποικήσω τὴν κόμητσαν. Μήπως ἔχῃ ὑποψίας ἡ κυρία;

— Ποίας ὑποψίας; ἀνέκραξεν ἡ Ἀγάθη, προσβληθεῖσα αἰφνης ἀπὸ τὸ ἦθος καὶ τὸν τόνον τῆς φωνῆς τοῦ ὑπηρετοῦ.

— Δὲν ἠξεύρω, ἀπεκρίθη οὗτος συγκεχυμένως· ἐκοιμᾶτο.

— Ἐκοιμᾶτο! Πῶς τὸ ἠξεύρεις, Φραγκίσκε;

— Δὲν μὲ ἀπεκρίθη ὅταν ἐκτύπησα τὴν θύραν της.

— Καὶ πῶς ἐτόλμησες νὰ κτυπήσῃς;

Καὶ ἡ γραῖα τροφὸς καταληφθεῖσα ἀπὸ φρίκην ἀκουτίαν, προσήλωσεν ὀξεᾶ τὰ βλέμματά της ἐπὶ τοῦ ἀμνησιουμένου ὑπηρετοῦ.

— Διὰ τί μὲ κυττάζεις κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον· εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ μὲ ἤκουσε.

— Σὲ ἤκουτεν, αὐθάδη! Τί λοιπὸν ἐπροξένητε τὴν τότεν ἀπελπισίαν της;

— Εἶναι ἀπηλπισμένη;... καὶ διὰ τί; ἐγὼ τάχα εἶμαι ἡ αἰτία;... ἡ θύρα ἦτον ἀνοικτὴ, καὶ ὑπέθεσα ὅτι ἐγνώρισε τὴν φωνήν μου.

— Ἐμβήκεις;...

— Ναί, Ἀγάθη.

Εἶπε, καὶ ἔφυγε, τρέμων διὰ τὴν ὁμολογίαν.

Ἡ Ἀγάθη, μείναισα μόνη, ἐκλασεν ἀπαρηγόρητος. «Προβλέπω, ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν, φρικῶδες μυστήριον. Ἀλλὰ, μία κυρία τόσον σώφρων, τόσον ἀρωσιωμένη εἰς τὸν ἄνδρα της...»

Ἡ ἀπροσδόκητος ἐμφάνισις τοῦ ζωγράφου Σαλμανοῦ, διέκοψε τὰς σκέψεις της.

— Τί ζητεῖς ἐδῶ; εἶπε πρὸς αὐτὸν τραχέως.

— Ἐσηκώθην διὰ νὰ παρατηρήσω τὴν αὐγὴν, ἐπεὶ δὴ, ἐξ αἰτίας τῶν κόπων μου εἶχ' ἀποκοιμηθῇ ἐνωρίς. Πῶς δὲν εἶσαι μὲ τὴν κόμητσαν, Ἀγάθη; ἦλθα διὰ νὰ τὴν ἰδῶ ἐπειδὴ μ' ἐφάνη πολλὰ ἀνήσυχος.

— Ἀνησυχεῖ διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ κόμητος.

— Διὰ τοῦτο μόνον; ἐπανέλαθεν ὁ ζωγράφος.

— Ὑποθέτεις τίποτε ἄλλο;

— Ὅχι βέβαια, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος. Θὰ εἶδα ὁμῶς χίλια δουκάτα εἰάν εἶχα ἐμπροσθέν μου τοιαύτην εἰκόνα ὅταν θὰ ζωγραφίσω τὴν Λουκρητίαν φεύγουσαν τὸν Ταρκύνιον.

— Ὁμολόγησε, εἶπεν ἡ γραῖα, ὅτι ἦτον πολλὰ δυσάρεστον νὰ περάσῃ μόνη τὴν πρώτην νύκτα τοῦ φθασίματός της εἰς τόπον ξένον.

— Ἡ πληγὴ της, Ἀγάθη, εἶναι βαθυτέρα!

— Πόθεν τὸ συμπεραίνεις; ἠρώτησεν ἐντόνως ἐκείνη.

— Δὲν ἠξεύρεις ὅτι εἶμαι ζωγράφος διακρίνων ἀπὸ τὸ πρόσωπον τὰ αἰσθήματα τῆς ψυχῆς; Ποτέ μου δὲν εἶδα τὴν κόμητσαν εἰς τοιαύτην κατάστασιν. Ἰσως δὲν ἔχει παρὰ ὅ,τι λέγεις, Ἀγάθη. Ἰδοὺ, ἤρχισε νὰ ἐξημερόνῃ· στείλε τὸν Φραγκίσκον εἰς τὸ σπουδαστήριόν μου. Τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ τὸ βλέμμα καὶ ἡ φυσιογνωμία δύνανται νὰ μὲ συντρέξουν εἰς τὸ νὰ ζωγραφίσω τὰ πρόσωπα τῶν δύο γερόντων οἱ ὁποῖοι παρευρίσκονται εἰς τὴν εἰκόνα τῆς Σωτάννης.

Καὶ ἡ μὲν γραῖα τροφὸς, ὅλη περίλυπος, ἀνεχώρησε σιωπῶσα, ὁ δὲ ζωγράφος μετέβη εἰς τὸ σπουδαστήριόν του ὅπου δὲν ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ καὶ ὁ Φραγκίσκος.

— Ἀ! καλῶς ὥρισις, εἶπεν ὁ Σαλμανός, μ' εὕρισκεις ἀργόν.

— Βέβαια, εἶπεν ὁ Φραγκίσκος μεμψιμοιρῶν, δὲν ἔγεινα ὑπηρετὴς τοῦ κόμητος διὰ νὰ παρασταίνω τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰουδαίου ἱερέως, ἀλλὰ διὰ νὰ καταγίνωμαι εἰς τὰς ὑποθέσεις του.

— Ἡξεύρεις ὅμως ὅτι διέταξεν, ὥστε δσάκις ἔχω τὴν ἀνάγκην σου, ν' ἀρίνης κάθε ἄλλο ἔργον.

— Καὶ ὅμως πρέπει νὰ ὑπάγω εἰς Νεάπολιν.

— Πῶς; δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ σήμερον ὁ κόμης;

— Τί ἡξεύρω!

Ὁ Σαλμανός, ἀφοῦ ἠτένισε τὸν Φραγκίσκον ἐν περίπου λεπτόν,

— Μὲ δλὴν τὴν δύναμιν τῆς φύγῃς σου, εἶπε πρὸς αὐτόν, τὸ βλέμμα σου προδίδει ἐσωτερικὴν ταραχὴν καὶ φόβον· τί ἔκαμες;

— Τῇ ἀληθείᾳ, κύριε, δὲν ἐννοῶ τί λέγεις, ἀπεκρίθη τεταραγμένος ὁ Φραγκίσκος.

— Δὲν εἶμ' ἐδῶ, ἐπανελάθεν ὁ Σαλμανός, διὰ νὰ παρατηρῶ τί γίνεται· βλέπω ὅμως, ἐκτὸς μόνον ἀνελανθάνωμαι, ὅτι ἐπραξες ἔγκλημα, τὸ ὁποῖον σὲ δίδει ἐλπίδα ἀκατανόητον. Σκέψου καλὰ. . .

Καὶ ταῦτα εἰπὼν μετέβη εἰς τὸν κῆπον.

Ἀλλὰ μόλις ἐξῆλθε τοῦ δωματίου του, καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸ ἡ Ἀγάθη ἐμφροντις καὶ ἀνήτυχος. Ἐνῶ δὲ, μὴ εὐροῦσα τὸν ζωγράφον, ἡτοιμάζετο νὰ ἀναχωρήσῃ, ὁ Φραγκίσκος πλησιάζας αὐτὴν καὶ σφίγγας τὴν χεῖρά της,

— Δὲν ἀγαπῶ, εἶπε μὲ φωνὴν χαμηλὴν καὶ βλέπων περὶ ἑαυτὸν, τὸν ζωγράφον τοῦτον· ἀν' ἡμεῖθα ἀλλοῦ, θὰ σ' ἔλεγα τὸ διατί. Ἀγάθη, ἔχεις καὶ πνεῦμα καὶ φρόνησιν. . . διὰ τί δὲν ἔχομεν περισσοτέραν ἀσφαλείαν. . . τί ἦθος εἶχεν ὅταν τὸν εἶδες τὸ πρῶτ;

Μ' ἐφάνη πολὺ ἀνήτυχος διὰ τὴν κατάστασιν τῆς κομῆσης.

— Ἐκοιμάτο ὅταν ἐπέστρεψα τὴν νύκτα, ἀνὰ καὶ μόλις ἦσαν μεσάνυχτα. . . αὐτοὶ οἱ ζωγράφοι εἶναι πονηροὶ. . . Καθὼς σὲ εἶπα ἐμβῆκα εἰς τῆς κομῆσης. . .

— Ἐκαμες κάκιστα, ἀπεκρίθη ἡ Ἀγάθη μὲ ὀργὴν πῶς ἦτον ὅταν ἐτόλμησες νὰ τὴν ὀμιλήσῃς;

— Καθὼς ἡ Παυλίνα εἰς ταύτην τὴν εἰκόνα, λέγουσα ὅτι ὁ Θεὸς Ἀρουνδὶς δὲν εἶναι ἐραστής της. Ὁ ζωγράφος θέλει νὰ φορτώσῃ εἰς τὴν βράχιν μου τὴν ὑπόθεσιν· πλὴν πίστευσέ με, αὐτοὶ οἱ καλλιτέχναι δὲν μελετοῦν τὴν νύκτα μόνον τὰς σκιάς, καὶ τὸ φῶς τῆς σελήνης.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξῆλθεν ἀρεῖς τὴν Ἀγάθην ἐκστατικὴν καὶ περίλυπον. Αὐτὴ δὲ ἀνανήψασα ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπὸ τὴν ἐκστασίς της, ἔλεγε καθ' ἑαυτήν· «Κατ' ἀρχὰς ὑπωπτευόμην αὐτόν· πολλάκις τὸν εἶδα προσηλόνοντα τὰ βέβηλα βλέμματά του ἐπάνω της, ὁλόκληρος αὐτὸς μὲ δίδει ὑποψίας. . . Καὶ ὁ Σαλμανός ἐπίσης τὴν βλέπει ἐνίοτε μὲ βλέμμα ἐνθερμον, ὅχι ὅμως καὶ μὲ τὸν ἴδιον τρόπον· σπουδαίνει τοὺς χαρακτῆράς της μὲ ζέσιν σοφοῦ μελετῶντος. . . θὰ τὸν ὑπέθετα μᾶλλον ἄξιον νὰ προσβάλλῃ τὴν τιμὴν τῆς Ἀρτέμιδος· τοῦ ἀθλίου ὅμως ἐκείνου τὰ βλέμματα, τὰ ἐπίβουλα λόγια μὲ δίδουν φρικτὰς ὑποψίας!»

Ἐν τούτῳ ἐξύπνησαν οἱ ὑπηρεταὶ· φόβος ἦτο ἐξωγραφισμένος εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα· ὅλοι ἠρώτων κατ' ἰδίαν ὁ εἰς τὸν ἄλλον τί συνέβη. Ὁ Σαλμανός, τεταραγμένος ἐπίσης, ἐπεριπάτει εἰς τόπον παράμερον τοῦ κήπου. Ἡ δὲ Ἀγάθη, παρατηρήσασα αὐτόν διὰ τινος παραθύρου, κατέβη καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν·

— Δὲν σονειθίζεις νὰ περιπατῇς εἰς τοιαύτην ὥραν· προτιμᾷς συνήθως τὴν νύκτα, ὅταν ὁ κόσμος ὅλος κοιμάται, ἐκτὸς ἐκείνων, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ὁ ἔρως καὶ τὸ ἔγκλημα ἀφαιροῦν τὸν ὕπνον.

— Τὸ ἐπάγγελμά μου ἀπαιτεῖ βαθεῖαν σπουδὴν τῶν σκιῶν καὶ ὅλας τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός.

— Μὲ φαίνεται ὅτι αἱ παρατηρήσεις τῆς ἡμέρας ἔπρεπε νὰ σὲ ἀρκοῦν.

— Ὅχι, Ἀγάθη, ἡ κλίστις μου προτιμᾷ τὴν νύκτα καὶ τὴν σελήνην.

— Καὶ τί εἶναι αὕτῃ ἡ κλίστις;

— Αἰσθημα ζωηρόν τὸ ὁποῖον μᾶς ὠθεῖ πρὸς τινὰ σκοπὸν, τὸν ὁποῖον τιμῶμεν πρὸ παντὸς ἄλλου.

— Ἡ κλίστις λοιπόν, ἐπανελάθεν ἡ Ἀγάθη μετὰ μικρὰν σκέψιν, εἶναι εἶδος ἐμφύτου ῥοπῆς, ἥτις φέρει πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀγαπῶμεν περισσότερον; Ὅταν θυσιάζῃς τὴν ἀνάπαυσίν σου εἰς τὴν μελέτην, ὅταν λησμονῇς, εἰς μίαν συναναστροφὴν, ὅλα τὰ περὶ σὲ διὰ νὰ παρατηρῇς μίαν καὶ μόνην ὥρειαν, θὰ εἴπῃ ὅτι εὐχαριστεῖς τὴν κλίστιν σου. Ἀλλ' ἡ κλίστις σου αὕτῃ εὐχαριστεῖται πάντοτε ἀπὸ τὰς κατὰ φαντασίαν αὐτὰς ἀπολαύσεις;

— Δὲν ἡξεύρα, Ἀγάθη, ὅτι ἦτο τόσῳ μεγάλῃ μεταφυσικῇ. Διὰ τί ἔχεις τοιοῦτον ἦθος ἀλλόκοτον;

— Τί ἔκαμες σήμερον τὸ πρῶτ εἰς τὴν κλίμακα; Μὲ εἶπες ὅτι εἶχες σηκωθεῖ τότε.

— Σὲ εἶπα τὴν ἀλήθειαν, ἀπεκρίθη ὁ Σαλμανός.

— Ὡ κλοπὴ χιλιάκις χειρότερα τοῦ φόγου! ἀνέκραξε μὲ τόνον ἀπελπισίας ἡ τροφός.

— Πῶς; κατηγοροῦμαι ἐπὶ κλοπῇ;

— Ὡ, ὅχι, ὅχι σὺ! ἀπεκρίθη ἐκείνη, καὶ ἐδράμε πρὸς τὴν οἰκίαν. Ὁ καλλιτέχνης ἐκθαμβος ἡτοιμάζετο νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ, ὅταν εἶδε τὸν Φραγκίσκον ἐρχόμενον εἰς τὸν κῆπον, ὅπου δὲν εἶχεν ὑπηρεσίαν. Ὁ Σαλμανός, προχωρήσας πρὸς αὐτόν, εἶπε μὲ φωνὴν ἐντονον·

— Ἐγκλημα ἐπράχθη τὴν παρελθοῦσαν νύκτα.

— Τὸ ἡξεύρω, ἀπεκρίθη ὁ Φραγκίσκος· τολμᾷς νὰ μὲ τὸ προσάψῃς;

— Κακοῦργε!

— Θὰ μὲ καταστρέψῃς μὲ τὰ δνειροπολήματά σου.

— Ἀθλίε! ὁ οὐρανὸς δὲν θ' ἀφήσῃ ἀτιμώρητὸν τὸ ἔγκλημά σου.

Ὁ Φραγκίσκος, κατακεραυνοβοληθεὶς ἀπὸ τὰ λόγια ταῦτα, ἵστατο σιωπηλῶς, ὅταν μία τῶν ὑπηρετίδων τῆς κομῆσης ἐλθοῦσα εἶπε πρὸς τὸν Σαλμανόν, ὅτι ἐπεθύμει νὰ τὸν ἴδῃ ἡ κυρία της.

Ἐμβὰς εἰς τὴν οἰκίαν, ἀπήντησε τὸν σεβάσμιον Ἀλβανέλλην, ἀρχαῖον ἱερέα τῆς οἰκογενείας τοῦ Βελόκου, ἐξερχόμενον τῶν δωματίων τῆς κομῆσης· ἠθέλησε ν' ἀπευθύνη ἐρώτησιν τινὰ πρὸς αὐτόν, ἀλλ' οὗτος, ὅλως ἐνδοκρυς, ἐστρεψε τὴν κεφαλὴν χωρὶς ν' ἀποκριθῇ.

Ὁ Σαλμανός εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς κυρίας, καὶ τὴν εὔρε καθήμενὴν μόνην καὶ ἀκίνητον ὡς νεκράν. Τὸ γαλήνιον βλέμμα της ἀνεδείκνυε λαμπρότερον τὸ κάλλος της.

— Ἡ τέχνη σου, ἀγαπητέ μου Σαλμανέ, εἶπε πρὸς τὸν ζωγράφον, σὲ ἀπεκάλυψε τὸ δεινὸν τῆς θέσεώς μου. Ἀνάλαβε τὴν διοίκησιν τῆς ἀθλίας ταύτης οἰκίας, διόρισε φυλακὰς εἰς ὅλας τὰς εἰσόδους, καὶ μὴ συγχωρήσῃς εἰς κανένα νὰ ἐκβῇ πρὶν ἔλθῃ ὁ σύζυγός μου. Πρόσεξε πρὸ πάντων μὴ δραπετεύσῃ ὁ Φραγκίσκος. Ὡς ἔχιδνα καταστρέψατα τὴν εὐδαιμονίαν μου . . . Ὅταν θὰ ἴδῃς τὸν κόμητα Βελλόχην εἰπὲ εἰς αὐτόν, ὅτι τὸ ὄνομά του ἐπρόφεραν τελευταῖον τὰ χεῖλη τῆς πιστῆς γυναικὸς του . . . Δὲν ἤμπορῶ νὰ εἰπῶ περισσότερα . . . ἀγαπητέ μου Σαλμανέ, τὰ ἡξεύρεις ὅλα . . .

Καὶ ἀνασπάτατα ἐγχειρίδιον ἐνέπηξεν αὐτὸ εἰς τὸ στήθος τῆς. N. Δ.

ΦΡΕΝΟΚΟΜΕΙΟΝ ΛΟΝΔΙΝΟΥ. (1)

Ἐκ τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα περίπου νοσοκομείων τοῦ Λονδίνου, τὸ περιεργότερον ἀναμφιδόλως εἶναι τὸ τῆς Βηθλεὲμ, τοῦ ὁποῖου ὁμοίον δὲν εὐρίσκεται καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην· διότι, δὲν ἐγκλείονται ἐκεῖ οἱ μωροὶ, οἱ βλάκες, ἢ οἱ ἀπλῶς φρενόληπτοι, ἀλλ' οἱ παράφρονες ἐγκληματίται, ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων ἡ ἀπανθρωπία ὑπερβαίνει πᾶν ὄριον πιθανότητος.

Ἐἰν ληστεύτης, ἐὰν ἐμπήξῃς τὸ ἐγχειρίδιόν σου εἰς στήθος ἀντιπαλῶ σου, ἐὰν ὀρεξῇς βάναντοι καὶ κακοήθεις μολύνῃς τὸν βραχίονά σου δι' αἵματος ἀνθρωπίνου, ὁ Ἀγγλικὸς νόμος σὲ στέλλει εἰς τὴν ἀγχόνην. Ἐὰν ὁμως πάθῃ καταχθόνια, καὶ κλίσῃς παράδοξοι καὶ ὅλως ἰδιότροποι σὲ καταφέρωσι πρὸς ὠμότητα, οἱ ὀρκωτοὶ σὲ καταδικάζουσιν ὡς πύχοντα μονομανίαν, καὶ οἱ κακουργόδοχοι σὲ διευνύουσιν εἰς τὴν Βηθλεὲμ διὰ νὰ διανύσῃς ἐκεῖ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς σου. Ὅλα τὰ παρὰ φύσιν κακουργήματα ἀποδίδονται ἐν Ἀγγλίᾳ εἰς παραφροσύνην. Καὶ τῶντι ἂν ὅχι ὅλοι, τοῦλάχιστον τὰ ἐννέα δέκατα τῶν ἰσοδίων κατοίκων τοῦ φρενοκομείου ἐκείνου, ὑπῆρξαν τέρατα σκληρότητος, ἀσελγείας, καὶ ὀτιμίας, ὀρεῖλοντα τὴν διατήρησιν τῆς ἰδίας ὑπάρξεως εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ἐγκλήματος.

Ἰδού τί γράφει περί τινων ἐξ αὐτῶν Ἀγγλος τις συγγραφεὺς· «Τὸ 1811 παρευρέθη ἐν ἐγκληματικὴν τινὰ δίκην τῆς ὁποίας αἱ λεπτομέρειαι ἔμειναν ἀνεξάλειπτοι ἀπὸ τὴν μνήμην μου. Σύζυγός τις κατηγορεῖτο ἐπὶ ἀποκτείνῃ δολοφονίᾳ κατὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ γυναικὸς· σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ ἐγκαλούμενος εἶχε γεννηθῇ μετ' αὐτῆς δεκατέσσαρα τέκνα, ἐξ ὧν τὸ ἐν εἶχε βαθμὸν ἀξιωματικοῦ. Μετὰ τεσσαράκοντα ἔτων συμβίωσιν, ὁ γέρον, πειραθεὶς νὰ φονεύσῃ κοιμωμένην τὴν σύζυγόν του, τὴν ἐτραυμάτισε πολλαχρῶς· τὸν ἐνεκάλει δὲ αὐτῇ ἡ ἰδία καὶ τὸ κακούργημα ἦτο ἀναμφισβήτητον. Ἀλλ' ὁ ἐγκαλούμενος ἤρνεϊτο πάντα,

καὶ ἡ ἀρνήσις αὐτὴ ἐπεβάρυνε τὴν θέσιν του. Ἡ γραῖα, ἥτις ἦτο εὐλαβὴς, ἀκούοντα αὐτὸν ἀρνούμενον τὰς αἰτίας καὶ μετὰ τσαύτης ἐπιμονῆς τὴν πρᾶξιν, ἐπλησίασε πρὸς τὰς σιδηρὰς κιγκλίδας τὰς ἀχωριζούσας τοὺς ὑποδίκους τῶν δικαστῶν καὶ δικηγόρων, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν μετὰ φωνῆς πλήρους παθους·

— Ὡς Ἰωάννη! θέλεις λοιπὸν νὰ μὲ ἀποδείξῃς καὶ ψευδομένην; δὲν ἀρκεῖ ὅτι ἐφέρθῃς τόσον ἀπαθρόπως; Κύριοι καὶ κυρίαι, σὰς βεβαιῶ ὅτι εἶναι τρελός! σὰς τὸ βεβαιῶ.

Ἀλλὰ τίς θὰ τὸ πιστεύσῃ; Ἐν ἀκαρεῖ, καὶ δολοφόνος καὶ θυμὰ ἔτειναν τοὺς ἰσχνοὺς βραχίονάς των ὑπεράνω τῶν κιγκλίδων, τὰ ἐφρυτιδωμένα καὶ δακρυόστακτα πρόσωπά των συνεκολλήθησαν, καὶ ἐναγκαλισθέντες ἀλλήλους σπασμωδῶς, ἐλησμόνησαν τὸ δεινὸν τῆς θέσεώς των. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ δικασταί, καὶ ὁ γραμματεὺς, καὶ οἱ χωροφύλακες ἐδάκρυσαν.

— Εἶπες, κυρία, ἡρώτησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ὁ σύζυγός σου εἶναι τρελός; ἐξηγήθητι καλῆτερα.

— Κύριοι δικασταί, εἶπεν ὑπολαβὼν γέρον τις τὸ ἥθος ἔχον δειλὸν καὶ τὴν φωνὴν τρέμουσαν, τὸ λογικὸν τοῦ ταλαιπώρου τούτου δὲν ὑπῆρξε ποτέ· ὕψιστος λυποῦμαι μαρτυρῶν ἐναντίον του, ἀλλὰ λέγω τὴν ἀλήθειαν.

Ὀρκωτοί, δικηγόροι, καὶ δικασταί, ἀνηγέρθησαν ἀμέσως.

— Παρ' ὀλίγον, εἶπεν ὁ πρόεδρος, νὰ καταδικάζωμεν εἰς θάνατον τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ἐνῶ εἶναι τρελός. . . .

— Ὅχι, ὅχι! ἀνεβόησεν ὁ γέρον . . . τρελός! δὲν εἶμαι, δὲν ὑπῆρξα ποτέ, καὶ ἀνεσῆκωσι κλαίων τὴν πολὺν κεφαλὴν του ἀπὸ τὸν ὦμον τῆς γυναικὸς του, ἐπαναλαμβάνων ὅτι δὲν εἶναι τρελός! Συνέλαβον κακὸν λογισμόν, τὴν ἐβαρύνθη, καὶ ἠθέλησα νὰ τὴν φονεύσω· ἀπατάσθῃ, κύριοι δικασταί, ἐγὼ ὁμως γνωρίζω τὸν ἑαυτὸν μου.

«Καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, οὗτινος τὴν χεῖρα εἶχεν ὀπλίσει παροξυσμὸς θηριωδίας, ἐθελώθη ὡς φρενοβλαβὴς καὶ ἐστάλη εἰς τὸ φρενοκομεῖον τῆς Βηθλεὲμ ὅπου ζῇ εἰσέτι ἐσχατόγηρος.

«Πρὸ τινος καιροῦ, περιεργεῖα φερόμενος, ἐπεσκέφθη τὸν οἶκον τοῦτον τοῦ κακουργήματος. Εὐρηκα δὲ καὶ τὸν γέροντά μου, τὸν ὁποῖον ἐγνώριζε, καὶ τοὶ ὑπέργηρον. Ἐκαθῆτο ἐντὸς στενοῦ ὀπισθοδωματίου, καὶ ὅταν τὸν ἐπλησίασα, ἡ-χολεῖτο εἰς τὸ νὰ στραγγίξῃ τὰς χεῖρας τοῦ υποκαμίτου του ὅθεν ἀπέσταζε νερόν κατὰ γῆς. Ὁ δὲ φρενοκόμος μὲ εἶπεν·

— Ἀποῦ ὁ ἄνθρωπος αὗτος εἰν ἰδῶ δὲν ἔπαυσε νὰ κλαίῃ· θὰ εἰλέγῃ τις ὅτι ζητεῖ ν' ἀποπλύνῃ τὸ ἐγκληματά του· καὶ ἐπειδὴ τὰ μενδύλιά του δὲν ἐξαρκοῦν εἰς τὸ νὰ σπαγγίζουν τὰ δάκρυά του, καταβρέχει καὶ τὰ υποκάμισα του αὐτά, τὰ ὁποῖα στεγνώνει ἔπειτα ὡς βλέπεις.

«Ὁμολογῶ ὅτι καὶ μὴ θέλων ἀνεκἀγχαστα, ἰδὼν τὰ ἀποτελέσματα τῆς παρὰδόξου ἐκείνης ἀπειπισίας, ἥς τινος, ἡ μὲν αἰτία ἦτο τραχικὴ, ἡ δὲ ὑπερβολὴ γελοία. Ἀς μὲ κατακρίνῃ ὅστις θέλει· ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ ἄκρατος καὶ ἀκούσιος ἐκεῖνος γέλως μου

(1) Τὸ φρενοκομεῖον τοῦτο ὠκοδομήθη τὸ 1812 ἔτος, καίτοι δὲ πρὸς τὴν συνιστάσιν τὴν καλουμένην, «τὰ παῖδιά τοῦ Ἀγίου Γεωργίου». Ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσι δύο ἐγείματα ἐξαιτίας καλλοσύνης, τὸ τῆς ἐμμανοῦς καὶ τὸ τῆς μελαγχολικῆς Μωρίας.